

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

17 juni 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de aanwezigheid van religieuze symbolen in OCMW-ziekenhuizen

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het veralgemenen van het elektronisch stemmen

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de actie van de burgemeesters van Halle-Vilvoorde voor de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde voor de verkiezingen van het Europees Parlement

Interpellatie van de heer Johan De Roo tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de problematiek van de sociale huisvesting in de regio Gent-Eeklo
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de gestelde criteria tot toekenning van subsidies aan de socialebouw- en huisvestingsmaatschappijen

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de inventaris van de beschikbare bouwgronden bij de lokale bouwmaatschappijen en de lange wachtlijsten

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de voorrangsregels voor een sociale woning

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de rol van socialehuisvestingsmaatschappijen bij de keuze van een stroomleverancier

Vraag om uitleg van de heer Carlo Daelman tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de subsidiëring van voorbeeldprojecten in het kader van het lokaal woonbeleid

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 17 juni 2003

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.45 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de aanwezigheid van religieuze symbolen in OCMW-ziekenhuizen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de aanwezigheid van religieuze symbolen in OCMW-ziekenhuizen.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zou deze vraag om uitleg in alle sereniteit willen stellen. Ik weet immers dat die op het eerste gezicht geïnterpreteerd kan worden als de zoveelste beeldenstorm van een niet-katholiek tegenover het katholiek geloof en zijn symbolen.

Niets is echter minder waar. Ik ben weliswaar niet-militant vrijzinnig, maar heb wel een katholieke opvoeding genoten. Inderdaad, ik kom uit een socialistisch en katholiek gezin en mijn hoogbejaarde moeder die nog leeft, is een diepgelovige vrouw waarvoor ik alle eerbied heb. Ik ben gedoopt, heb mijn eerste en mijn plechtige communie gedaan en heb tot mijn achttiende levensjaar katholieke godsdienst gevolgd in het toenmalige rijksonderwijs. Op mijn achttiende heb ik dan een eigen keuze gemaakt.

Over deze katholieke opvoeding heb ik eigenlijk nooit spijt gehad. Ik ben immers van mening dat deze opvoeding heeft bijgedragen tot een verrij-

king van mijn persoonlijkheid. Het enige wat ik vandaag vraag, en ik denk niet dat dit te veel gevraagd is, is dat men respect zou opbrengen voor mijn filosofische overtuiging, zoals ik respect opbreng voor iemand met een andere geloofsovertuiging.

Ik weet ook dat we in België in een katholiek land leven. Dat is gedurende eeuwen zo gegroeid. Katholieke symbolen zijn dan ook in overvloed in onze samenleving aanwezig. Vaak hebben ze een cultuurhistorische waarde en maken ze deel uit van ons cultureel erfgoed. U zult me dan ook nooit horen zeggen dat een eeuwenoud kruisbeeld dat perfect is geïntegreerd in een historisch stads- of gemeentehuis, moet worden verwijderd.

Er zijn echter gevallen waarin de aanwezigheid van religieuze symbolen vragen oproept. Dit is bijvoorbeeld het geval in openbare ziekenhuizen, beheerd door een OCMW, die omwille van hun openbaar karakter zich zouden moeten houden tot pluralisme, net zoals dit vandaag het geval is in het gemeenschapsonderwijs.

Patiënten maken vaak emotionele momenten door. Het kan daarbij hinderlijk of pijnlijk zijn als ze dan geconfronteerd worden met religieuze symbolen van één geloofsovertuiging, in casu de katholieke, die niet de hunne is. Ik heb dit persoonlijk ervaren toen ik enkele maanden geleden gedurende een paar weken werd opgenomen in het OCMW-ziekenhuis van Roeselare dat, tussen haakjes, op medisch gebied een voortreffelijk ziekenhuis is. Op alle mogelijke plaatsen in dat ziekenhuis zijn kruisbeelden opgehangen : in de kamers, in de operatiekwartieren, in de cafetaria, in de ontvangstruimten, enzovoort. Hoewel ik van nature bijzonder verdraagzaam ben, heeft me dat uitermate gestoord. Ik kan men daarbij goed in de plaats stellen van zoveel andere patiënten die niet de katholieke godsdienst belijden.

Hostekint

Mijnheer de minister, bestaat er een wettelijke basis voor de aanwezigheid van religieuze symbolen in openbare gebouwen, in casu OCMW-ziekenhuizen ? Ik vraag dit ook voor bijvoorbeeld de OCMW-rusthuizen in Roeselare. Bestaan er dienaangaande richtlijnen ?

Kan het dat in een OCMW-ziekenhuis de symbolen van één religieuze gemeenschap worden opgehangen ? Is dit geen schending van het grondwettelijk beginsel tot non-discriminatie ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vraagsteller heeft zich in zijn inleiding met een zekere schroom bijna geëxcuseerd voor het stellen van zijn vraag. Hij hoeft zich daar helemaal niet voor te verontschuldigen, en die schroom hoeft er echt niet te zijn. Het is mijns inziens een normale, behoorlijke en gewettigde vraag die op geen enkele wijze het samenlevingspatroon of wat dan ook stoort. Ik kan heel zeker begrip opbrengen voor de fijngevoeligheid waarmee de vraagsteller zijn vraag heeft ingeleid om ervoor te zorgen dat daaromtrent geen misverstanden zouden ontstaan.

Op de vraag of er een wettelijke basis bestaat met betrekking tot de aanwezigheid van religieuze symbolen in openbare gebouwen en meer in het bijzonder in de OCMW-ziekenhuizen of -rusthuizen moet ik ontkennend antwoorden. Dienaangaande zijn er geen richtlijnen. Wel geldt inzake openbare gebouwen het algemeen beginsel dat de inrichting op een zodanige manier moet gebeuren dat er geen discriminatie op grond van een levensbeschouwing of van een religieuze of filosofische overtuiging uit kan worden afgeleid. Openbare besturen moeten een neutrale houding aannemen ten aanzien van de gebruikers van deze gebouwen en van alle burgers. De toepassing van dit algemeen principe is echter niet zo eenvoudig.

Mijnheer Hostekint, u hebt gezegd dat we in een katholiek land leven. Ik ben het daar niet mee eens. We leven in een land waar nog een groot aantal katholieke vormelijkheden aanwezig zijn. Zo'n 30 jaar geleden konden we wel spreken van een 'katholiek land', maar de wijze waarop mensen nu kijken naar de verschillende religies is helemaal anders dan toen u en ik onze opvoeding genoten.

Het is niet altijd eenvoudig om de strikte scheidslijnen te trekken tussen wat al dan niet aanvaardbaar is. U haalt zelf aan dat een aantal stukken in openbare gebouwen tot het decorum behoren. Ik bedoel dit niet oneerbiedig. Dit decorum bepaalt soms mee de luister, de uiterlijkheden en vormelijkheden zonder dat het stuk nog de geestelijke ruimte vult. Er is dus een verschil tussen de aanwezigheid van religieuze symbolen in het geheel van de materiële ruimte, waarmee ze het decorum invullen, en het feit dat geestelijke symbolen de spirituele – excuseer me voor de uitdrukking – ruimte vullen. De zaak ligt dan immers anders.

Ik wil het probleem zo genuanceerd mogelijk benaderen. Indien uit de symboliek blijkt dat de ruimte een religieuze inhoud zou hebben gekregen voor iedereen die er binnenkomt, dan kan dit voor mij niet. Indien het echter om traditie of decorum gaat, dan is mijn oordeel vrij mild. In de meeste steden en gemeenten is dit ook het geval.

In openbare gebouwen, ook in ziekenhuizen, zijn er soms kunstvoorwerpen of stukken uit de culturele sfeer aanwezig die storend kunnen overkomen. Andere voorwerpen, hoewel niet waardevol, staan of hangen reeds zo lang in gebouwen dat ze er deel van uitmaken. In die gevallen pleit ik voor een open houding.

Het is de verantwoordelijkheid van de beheerders van openbare gebouwen om op een verstandige wijze te oordelen. Daarbij moet uiteraard ieders overtuiging worden gerespecteerd. Of aanwezige symbolen al dan niet als storend moeten worden beschouwd, moet worden bepaald na het afwegen van een aantal gevoeligheden. Het lijkt me niet mogelijk noch aangewezen om vanuit het centrale niveau strakke krijtlijnen uit te tekenen en te bepalen wat aanvaardbaar is. Ik wil me niet gedragen als een Jozef II.

Als het om vormelijkheden gaat, heb ik er geen enkel probleem mee. Als ze echter in erg grote mate aanwezig zijn, dan gaat het niet meer om zuivere vormelijkheden. Indien in een OCMW-ziekenhuis elke ruimte de handtekening zou krijgen van een geloofsovertuiging, dan moet de plaatselijke overheid zich daarover uitspreken en zeggen dat dit niet kan. De symbolen moeten steeds met enige schroom worden geplaatst. Het kan dus niet dat deze symboliek stelselmatig wordt ingebracht op eender welke plaats. Ik heb het dan niet over bestaande toestanden. Als die een jarenlange traditie hebben, dan moet er decent mee worden omgegaan, maar dat betekent niet dat ze obsessief moeten worden bestendigd of vervangen.

Van Grembergen

U begrijpt dat daarbij veel wijsheid welkom is, en dat alleen die fatsoenlijke oplossingen kan brengen. Geleidelijk aan moet iedereen zich kunnen thuis voelen in de publieke ruimten, zonder gevoel van opdringerigheid en zonder het idee dat de ruimte niet objectief en neutraal is.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, u hebt het gemerkt, ik heb mijn vraag met de nodige schroom gesteld om niet de indruk te wekken dat ik iets heb tegen het katholieke geloof. Dat is niet zo, ik heb daar respect voor. Ik verwacht ook van anderen eerbied voor diverse overtuigingen.

U hebt net als ik een onderscheid gemaakt tussen beelden als symbool van een geloof en beelden of voorwerpen die tot het decor behoren. Een eeuwenoud kruisbeeld bijvoorbeeld is geïncorporeerd in het gebouw. Daar heb ik geen probleem mee.

Ik had het over het OCMW van Roeselare. Dat is geen alleenstaand geval. U weet dat de meeste Vlaamse OCMW-ziekenhuizen dezelfde politiek voeren. Ze zijn immers gegroeid uit kloostergemeenschappen. Wat me vooral tegen de borst stuit, is de ongevraagde uitnodiging tot gebedsmomenten en/of de eucharistieviering via de intercom. Dat kan niet. Iemand met een andere overtuiging wil niet verschillende keren per dag worden geconfronteerd met dergelijke uitnodigingen.

U wilt geen richtlijnen uitvaardigen. Er zijn vijf of zes erkende erediensten in ons land. Het eenvoudigste zou zijn om in de kamers en op de gangen alle symbolen te verwijderen, of ze daar alleen te hangen op vraag van de patiënt. Uiteraard heb ik het niet over de kapel of over beelden die als het ware één zijn met het gebouw. Bij opname in een ziekenhuis kan een patiënt de bijstand van een bedienaar van zijn eredienst kiezen. Via dat aanvraagformulier is de inrichting van de kamer toch vrij simpel ? Respect voor iedereen betekent : geen religieuze symbolen, tenzij op uitdrukkelijke aanvraag van de patiënt. Dat is uitvoerbaar.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Dit moet geleidelijk aan gebeuren. Ik ken katholieke ziekenhuizen waar buiten de kapel nergens een religieus symbool te vinden is. Die verandering is volgens een natuurlijk proces verlopen. Het lijkt me normaal

dat dit in de OCMW-ziekenhuizen op dezelfde manier kan evolueren.

Ik heb begrip voor tradities. Een algemene richtlijn zou ongetwijfeld tot misverstanden leiden. De discussie moet plaatselijk en in alle sereniteit worden gevoerd, zodat de bestuursverantwoordelijken van de OCMW-ziekenhuizen zelf beseffen dat ze terughoudend en decent moeten optreden. Een behoorlijk eindresultaat is de verwijdering uit de publieke ruimten in ziekenhuizen van de symbolen die de diepste keuze van de mensen uitdrukken. Dit proces zal nog enkele jaren aanslepen. De natuur der dingen zal bewijzen dat over 10 jaar de neutrale houding bijna overal wordt aangenomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het veralgemenen van het elektronisch stemmen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het veralgemenen van het elektronisch stemmen.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de aanleiding tot deze vraag is de houding van de federale overheid in de huidige regeringsonderhandelingen. Er bestaan tussen de federale en de gewestelijke overheid heel wat misverstanden over het algemeen elektronisch stemmen. Zowel de jongste als de voorgaande formateursnota heeft het over de veralgemening van het elektronisch stemmen in 2007. Dat is na de volgende gemeenteraadsverkiezingen van 2006. Dit is geen optie van de Vlaamse regering.

Verder vertelt de nota ons weinig, alleen dat een overlegcomité met vertegenwoordigers van federale en regionale regeringen vaker moet vergaderen om communautaire problemen terzake te bespreken. Dit staat in vrij schril contrast met de serene debatten die we hier kunnen voeren met de minister. De algemene invoering van het elektronisch stemmen vanaf 2004 kon niet omwille van financië-

Bogaert

le administratieve en inhoudelijk politieke redenen. In de Vlaamse regering bestond een vrij grote consensus over de veralgemeende invoering. Duaal stemmen zou omwille van allerlei redenen, zowel inhoudelijke als democratische, niet meer kunnen in Vlaanderen vanaf oktober 2006.

Mijn vraag 180 van 2002-2003 werd in deze commissie behandeld. De minister antwoordde op 12 november 2002 op dezelfde manier. Ook de krantenkoppen logen er niet om. Op 6 november 2002 titelde De Standaard : 'Heel Vlaanderen stemt elektronisch in 2006'.

Bij de federale verkiezingen van 18 mei kon 44 procent van de kiezers elektronisch stemmen. Dat gebeurde in 201 van de 589 gemeenten. Dat betekent dat 56 procent van de kiezers hiervan verstoken bleef. Het duale systeem is niet democratisch. Zo is er een groot verschil in het aantal voorkeurstemmen op naam naargelang elektronisch of handmatig wordt gestemd. Bovendien is een duaal stelsysteem in een democratie in de 21ste eeuw niet langer houdbaar.

Men heeft me ervan overtuigd dat het veralgemenen van het elektronisch stemmen nog niet mogelijk is in 2004. Ik heb daarmee geen problemen. Vanaf 2006 zou het wel moeten kunnen volgens de Vlaamse regering. Dit staat in schril contrast met een formateursnota, waarin de formateur voorstelt om niet vanaf 2006, maar vanaf 2007 overal elektronisch te stemmen. Dit gaat volkomen in tegen de formele mededeling van de Vlaamse minister in deze commissie.

Mijnheer de minister, blijft de Vlaamse regering bij haar toezegging dat het veralgemenen van het elektronisch stemmen uiterlijk vanaf de verkiezingen van 2006 moet zijn ingevoerd ?

Waarom verschuift de federale formateur, ondanks de aanwezigheid van onderhandelaars van het Vlaams niveau en niet het minst van de gewezen minister-president, plots de invoeringsdatum van 2006 naar 2007 of later ?

Is de Vlaamse regering bereid om zich tijdens de onderhandelingen tussen de federatie en de gewesten sterk te maken en de invoering van de veralgemening van het elektronisch stemmen te eisen tegen 2006 ?

Blijft u bij uw standpunt en zal heel Vlaanderen zeker vanaf de gemeenteraadsverkiezingen – en

ook de Europese verkiezingen – in 2006 elektronisch kunnen stemmen ?

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u wilt het elektronisch stemmen invoeren voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2006. Het is maar de vraag of de afspraken die worden gemaakt tijdens de formatiegesprekken tot een verschuiving van die datum zullen leiden. Wij zijn immers bevoegd om de gemeenteraadsverkiezingen te organiseren.

Sinds de invoering van het elektronisch stemmen in 1991 in twee experimentele kantons, hebben experts zich over deze zaak gebogen. Uit hun verslagen blijkt dat we ons minstens een paar vragen moeten stellen over de betrouwbaarheid van het elektronisch stemmen. Het is belangrijk om hierover na te denken voor het elektronisch stemmen overal wordt ingevoerd.

Mijnheer de minister, hebt u die verslagen gelezen ? Werd er rekening mee gehouden ?

In de twee experimentele kantons Waarschoot en Verlaine werd nu het systeem toegepast waar onze fractie al van in het begin voor pleit. Het gaat over een soort ticketing-systeem waarbij een stem wordt uitgebracht op de computer en de kiezer een bevestiging van zijn stem op een ticket ontvangt en die dan in een urne deponereert. Bij betwisting blijft controle mogelijk.

Mijnheer de minister, in het licht van het invoeren van het veralgemeend elektronisch stemmen, is de betrouwbaarheid van het systeem belangrijker dan het absoluut willen veralgemenen op zich.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Hauthem, de discussie over de betrouwbaarheid moet zeker worden gevoerd. We zullen daarover praten met de federale overheid. Het eindresultaat van de verkiezingen mag niet onderworpen zijn aan een voortdurende twijfel waardoor de democratische legitimering van de verkiezingen in opspraak komt. Het voorstel over het systeem van ticketing en controle lijkt me goed, maar uit het experiment in Waarschoot blijkt dat ook dat systeem verre van betrouwbaar is. Sommige tickets waren slecht of niet goed leesbaar. Ook dat moet worden onderzocht.

Van Grembergen

Mijnheer Bogaert, ik heb inderdaad reeds meerdere keren gezegd dat in 2006 de gemeente- en provincieraadsverkiezingen in heel Vlaanderen geautomatiseerd zouden moeten verlopen. Op 22 maart 2003 heeft de Vlaamse regering de formele beslissing genomen om bij de voorbereiding van een Vlaams gemeente- en provinciedecreet uit te gaan van een veralgemening van het geautomatiseerd stemmen in alle gemeenten van het Vlaams Gewest. De verkiezingen zullen in 2006 op basis van dit decreet worden georganiseerd. Het is de bedoeling om de betrokken ontwerpen van decreet in het najaar aan het Vlaams Parlement voor te leggen.

De Vlaamse regering heeft zich principieel akkoord verklaard om de gemeenten te subsidiëren voor de noodzakelijke aankoop van nieuwe stemapparatuur. De Vlaamse regering is niet bereid het volledige bedrag te betalen, maar verklaarde enkel haar deel van deze lasten te willen dragen.

De Vlaamse regering wil een overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken opstarten over de standaarden, de procedures, de veiligheids- en technische normen en de algemene principes van het geautomatiseerd stemmen. De resultaten van dit overleg moeten in een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten worden geformaliseerd. Aangezien de Vlaamse regering haar standpunt hierover niet heeft gewijzigd, geldt dit standpunt nog steeds onverkort.

Formateur Verhofstadt heeft verklaard dat de automatisering van de kiesverrichtingen pas in 2007 zal plaatsvinden. Krachtens artikel 6, paragraaf 1, hoofdstuk 8, vierde alinea van de Bijzondere Wet tot Hervorming van de Instellingen van 13 juli 2001 is de federale overheid niet meer bevoegd voor de organisatie van de verkiezingen voor de gemeenten en de provincieraden van 2006.

Aangezien deze organisatie uitsluitend tot de bevoegdheden van het Vlaams Gewest behoort, heeft de formateur zich correct gedragen. Hij heeft het immers enkel over de automatisering van de federale kiesverrichtingen van 2007 gehad. Indien hij zich over het verloop van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2006 had uitgesproken, zou hij zich hebben uitgesproken over een materie die niet tot de federale bevoegdheden behoort. Hoewel dit soms gebeurt, kan ik enkel vaststellen dat dit in dit geval niet is gebeurd. *(Gelach)*

Het Vlaams Gewest beslist autonoom over de invoering van het geautomatiseerd stemmen tijdens

de verkiezingen die ze zelf organiseert. In het kader van het federaal regeerakkoord moeten of kunnen hierover dan ook geen onderhandelingen worden gevoerd.

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 22 maart 2003 heb ik de minister van Binnenlandse Zaken al op 24 april 2003 schriftelijk verzocht een overleg op te starten over de organisatie van geautomatiseerde verkiezingen.

Het is niet de bedoeling om tijdens dit overleg de organisatie van de betrokken verkiezingen te bespreken. Het gaat vooral om het gezamenlijk dragen van de kosten die aan de automatisering van de kiesverrichtingen zijn verbonden. We moeten eens nagaan welke middelen het federale niveau, de Vlaamse regering en de gemeenten kunnen inbrengen. Het financiële draagvlak voor de noodzakelijke investeringen staat los van de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de verkiezingen. Ik veronderstel dat ik niemand hoeft te vertellen dat we voor de verschillende verkiezingen in dit land best zoveel mogelijk gemeenschappelijke apparatuur en procedures gebruiken.

Ik heb nog steeds geen antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken ontvangen. Ik verwacht dit antwoord overigens niet meer van de huidige minister. Ik veronderstel dat ik zal moeten wachten tot vlak na de nieuwe invulling van de federale bevoegdheden.

Wat de veralgemeende automatisering voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2006 betreft, blijft de Vlaamse regering bij haar standpunt. De Vlaamse regering zou het opnemen van het veralgemeend geautomatiseerd stemmen in het federaal regeerakkoord dan ook verwelkomen. Wat dit betreft, steunen we het opzet van de formateur volledig.

Ik denk dat ik alle vragen heb beantwoord. De Vlaamse regering heeft een beslissing genomen. Deze beslissing is ondertussen niet gewijzigd. De Vlaamse regering draagt de volledige verantwoordelijkheid. Indien we ervoor kunnen zorgen dat andere bestuursniveaus de financiële lasten die uit de aankoop van de nodige apparatuur voortvloeien, helpen dragen, hebben we ons evenwel als goede huisvaders gedragen. Indien de veralgemening in 2007 moet worden doorgevoerd, zal de federale regering sowieso een beslissing over deze financiële lasten moeten nemen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Dit antwoord komt overigens tegemoet aan een aantal vragen die we hier al jaren stellen.

Als ik het goed heb begrepen, zal het Vlaams Parlement in de loop van het komende najaar een ontwerp van decreet behandelen over de automatisering van de verkiezingen. Eigenlijk ligt de nota van de minister van 30 januari 2003 aan de basis van de beslissing van de Vlaamse regering van maart 2003 en van het advies van de Hoge Raad voor het Binnenlands Bestuur.

In 2006 vinden twee verschillende verkiezingen plaats, namelijk de gemeente- en provincieraadsverkiezingen en de Europese verkiezingen. Als ik me niet vergis, worden de Europese verkiezingen evenwel door de federale overheid georganiseerd.

Minister Paul Van Grembergen : De Europese verkiezingen vinden volgend jaar plaats.

De heer André-Emiel Bogaert : Dat klopt. Zullen die verkiezingen volgens het oude systeem worden georganiseerd ? (*Opmerkingen van minister Paul Van Grembergen*)

Indien het Vlaams Parlement het desbetreffende ontwerp van decreet goedkeurt, zal de automatisering van de verkiezingen in 2006 worden veralgemeend. Die veralgemening zou in 2007 dan ook voor de federale verkiezingen gelden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de actie van de burgemeesters van Halle-Vilvoorde voor de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde voor de verkiezingen van het Europees Parlement

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Hauthem tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de actie van de burgemeesters van Halle-Vilvoorde voor de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde voor de verkiezingen van het Europees Parlement.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, volgend jaar bestaat de eis het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen, 30 jaar, een mooie symbolische datum om er eindelijk werk van te maken. Ik hoef voor het Vlaams Parlement de noodzaak daarvan niet meer uit de doeken te doen.

Ik citeer alleen nog twee cijfers, voor wie nog niet overtuigd is. Ik wijs u graag op de verkiezingsresultaten van 1999, toen tegelijk voor het Vlaams Parlement en voor de Kamer en de Senaat werd gestemd. In Halle-Vilvoorde werden er toen 30.000 stemmen uitgebracht op de Franstalige lijst voor het Vlaams Parlement, terwijl er 66.000 stemmen werden uitgebracht op Franstalige lijsten voor de Kamer van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Dat toont aan welke enorme gevolgen een splitsing kan hebben, ook in de gedachten van de mensen.

Voor de verkiezingen hebben, niet voor het eerst maar deze keer wel op frappante wijze, de burgemeesters van Halle-Vilvoorde, behalve die van de faciliteitengemeenten, gezegd dat de splitsing er absoluut moest komen. Vrijdag 6 juni jongstleden hebben 21 burgemeesters uit Halle-Vilvoorde een oproep tot de formateur getekend om de splitsing daadwerkelijk in het federaal regeerakkoord op te nemen. Nog zeven andere burgemeesters hebben toegezegd te zullen tekenen. Dat betekent dat nu alle burgemeesters van Halle-Vilvoorde, behalve die van de faciliteitengemeenten, die eis naar voren schuiven.

Concreet wordt niet alleen gevraagd dat te realiseren tegen 2007, wanneer de federale verkiezingen normaliter opnieuw plaatsvinden, maar er ook al bij het vastleggen van de kiesarrondissementen voor de verkiezingen voor het Europees Parlement volgend jaar, wat telkens opnieuw moet gebeuren, voor te zorgen dat Halle-Vilvoorde niet langer tot een Franstalige kieskring behoort, zoals nu het geval is. Immers, nu is de situatie voor het Europees Parlement zoals die voor de Senaat, met een kieskring Vlaanderen plus Brussel, en een kieskring Wallonië plus Brussel-Halle-Vilvoorde.

Volgend jaar zal er een eerste testcase zijn, want dan is er een wetgevend initiatief nodig om de Europese verkiezingen te organiseren. Die worden immers telkens weer bij wet georganiseerd. Daarbij wordt niet alleen het aantal zetels voor Franstaligen en Nederlandstaligen vastgelegd, maar moeten ook de kieskringen opnieuw worden vastgelegd.

Van Hauthem

De burgemeesters willen wel een constructieve dialoog terzake, maar hebben ook gezegd dat acties niet uitgesloten zijn. Actie kan volgens mij alleen betekenen dat ze desnoods weigeren de verkiezingen voor het Europees Parlement te organiseren als de kieskring niet wordt gesplitst. Zo is ook de afschaffing van de talentelling gebeurd na een gezamenlijke actie van Vlaamse burgemeesters uit een soort burgerlijke ongehoorzaamheid. Als er daarvoor een voldoende breed draagvlak is, dan kan er geen enkele macht tegenop.

Mijnheer de minister, bent u betrokken bij die oproep? In hoeverre steunt u de oproep? Zult u er bij de formateur op aandringen de oproep tot een splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde op te nemen in het regeerakkoord? Bent u bereid zelf een spreekbuis te zijn van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement, en zelfs van de provincie Vlaams-Brabant? Bent u bereid de gemeentebesturen, als ze tot burgerlijke ongehoorzaamheid overgaan, te steunen en hun een hand boven het hoofd te houden?

De voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze actie is er gekomen op initiatief van de burgemeesters van Halle-Vilvoorde. Ze gaat over de partijgrenzen heen en wordt door al die burgemeesters gedragen, uitgezonderd die van de faciliteitengemeenten. Het moet duidelijk zijn dat de actie over grenzen heen gaat, en niets te maken heeft met partijpolitiek.

Mijnheer Van Hauthem, daarom zou u er voortaan wat voorzichtiger mee moeten omspringen, en zou u er niet meteen een vraag over moeten indienen. We moeten vertrouwen op de kracht en de sterkte van zo'n vereniging van burgemeesters. Zij kunnen signalen vanuit de bevolking geven en kunnen spreken namens de verschillende gemeenten. Ze vormen dan ook een sterke en eendrachtige groep.

Er is gewezen op verkiezingsresultaten, en er is ook een arrest van het Arbitragehof. Er zijn dus genoeg zaken om op een rijtje te zetten. De burgemeesters hebben – u zei na dertig jaar strijd, maar volgens mij wordt er al veertig jaar over gediscussieerd – een heel constructief voorstel naar voren gebracht. We hebben dat voorstel voorgelegd op het niveau waar het moet: het is overgemaakt aan de formateur van de federale regering. Die weet nu tot in detail op welke manier de burgemeesters werk willen maken van de splitsing van deze kies-

kring. We hebben tegelijkertijd de actie ondernomen om het staatshoofd ervan in kennis te stellen. Dit was een zeer bewuste keuze omdat deze aangelegenheid niet binnen de Vlaamse regering kan worden geregeld, maar op het federale niveau, waar de burgemeesters de vertegenwoordigers zijn van het staatshoofd en dit als een echt probleem willen meegeven aan het staatshoofd.

We hebben het voorstel ook zeer bewust overgemaakt aan de minister-president van de Vlaamse regering. We willen hem ermee confronteren omdat het belangrijk zal zijn dat de hele Vlaamse regering, en zeker de minister-president, die er met de formateur en de toekomstige premier contacten over kan hebben, een rol zal kunnen spelen in dit dossier.

Met dit dossier lanceren we niet zomaar een actie. We hebben een heel concreet voorstel om tot de splitsing te kunnen overgaan, zeker na het arrest van het Arbitragehof, waarbij een horizontale splitsing van de kieskring mogelijk zou worden zonder wijziging van de Grondwet. In de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand hebben we daar al even over gepraat. Dit ontkracht dus het argument dat telkens in de discussie wordt ingebracht dat de Grondwet zou moeten worden gewijzigd. We tonen dit aan in ons voorstel en we zullen dit binnenkort ook bekendmaken.

Ons voorstel is zeer concreet en het kan worden uitgevoerd. We weten dat we de steun hebben van de minister zelf, daar bestaat geen twijfel over. Hij zal automatisch de ruggensteun geven aan de burgemeesters van dit arrondissement om deze actie te dragen. Hij zal meegaan waar hij kan om dit te realiseren. Indien er geen resultaten worden bekomen of indien het voorstel onbespreekbaar blijkt, zullen de burgemeesters hun verantwoordelijkheid opnemen en tot acties overgaan.

Mijnheer de minister, dit is een heel uitdrukkelijk signaal van alle burgemeesters die in deze regio wonen, werken en leven en met die problematiek te maken hebben. Ze zien hoe het allemaal evolueert. Ze willen de federale regering om een oplossing vragen. Het arrest van het Arbitragehof stelt dat dit moet gebeuren binnen een periode van vier jaar. Wij vragen dat dit dossier tegen de Europese verkiezingen een oplossing zou krijgen. Zo niet, kan men van vele van de burgemeesters concrete acties verwachten.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ten eerste is het belangrijk dat voor de eerste maal een draagvlak ontstaat op het lokaal bestuurlijk vlak in Halle-Vilvoorde. Vroeger werd het enige samenhangsgevoel hier gevormd door Ring TV. Vandaag is het anders, want nu is ook de overgrote meerderheid van de burgemeesters voorstander van de splitsing, behalve die uit de faciliteitengemeenten, die per definitie toch niet zullen kunnen worden overtuigd.

Ten tweede werd reeds gewezen op het verschil in de uitslag bij de stemmingen om te bewijzen hoe belangrijk dit is voor de toekomst.

Ten derde is in het verleden altijd gesteld dat het lot van Brussel en dat van de Rand aan elkaar zijn verbonden. Ik hoop dat dit nu niet meer het geval is. Ik heb met zeer veel aandacht de verklaring beluisterd van de nieuwe minister-voorzitter van Brussel die opnieuw geld vraagt voor Brussel. Hij zegt dus eigenlijk dat hij in de toekomst wenst te onderhandelen.

Ten vierde neem ik het niet meer dat te pas en te onpas altijd hetzelfde verhaal wordt gebracht, namelijk dat de verkiezingsuitslag in Brussel-Halle-Vilvoorde het gevolg is van het feit dat er te veel Vlaamse en te weinig Franstalige lijsten zijn. Mocht het arrondissement gesplitst zijn, dan rees dat probleem gewoon niet, want dan zouden alle Vlaamse lijsten in Halle-Vilvoorde opkomen en waarschijnlijk zou één Franstalige lijst ook een zetel gehaald hebben en was de kous af.

Mijnheer de minister, laat de burgemeesters het lokale initiatief voortzetten. Ze doen dit op een zeer rustige manier zodat iedereen gelijke tred kan houden in de vooruitgang van de zaak. Er zal resultaat van komen. Ik kan niet genoeg het belang onderstrepen van het feit dat voor de eerste maal een draagvlak is gevonden omdat iedereen vaststelt dat er twee zetels van de Vlamingen in Brussel-Halle-Vilvoorde verloren zijn gegaan door het politieke spel, door de zetelverdeling en door een aantal eisen. Bij een splitsing zou dit niet het geval zijn.

In mijn eigen kanton Lennik hebben we alle stemmen uit het buitenland geteld. We hebben vastgesteld dat de MR er plots 5 percent zou behalen, terwijl deze partij vroeger nog geen 0,5 percent zou behalen. Dus het meest Vlaamse kanton van het arrondissement Halle-Vilvoorde wordt daar plots mee geconfronteerd. Mensen spreken me op straat aan en vragen welke aardbeving zich heeft voorgedaan. Ik moet dat dan steeds uitleggen.

Op dit ogenblik is er dus niet alleen een lokaal politiek draagvlak, maar ook een breed draagvlak bij de bevolking. Dat is zeer belangrijk. Men zegt : dit kan niet meer, hier moet een einde aan komen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitters, de drie vraagstellers kaarten een zeer belangrijk politiek probleem aan, dat in Vlaanderen al lang aanleiding heeft gegeven tot een grote eensgezindheid op het politieke vlak, maar nu voor de eerste maal ook massaal wordt gedragen door het lokale bestuur.

Ik hoef u niet te zeggen dat, als iets wordt gedragen door lokale besturen, dit voor de burgers toch nog wel wat anders is dan de vaak aangehaalde zogenaamde communautaire spelletjes die door de gewestelijke politieke partijen en overheden zouden worden gespeeld. Dit is een bewijs dat de samenleving in deze gemeenten tot het inzicht is gekomen dat hier iets aan moet gebeuren. Dat vind ik bijzonder belangrijk.

Ik ben niet betrokken bij het initiatief van deze burgemeesters, maar het is goed dat dit initiatief van hen komt. Het zou niet goed zijn geweest mocht dit initiatief zijn afgesproken door de Vlaamse regering en de burgemeesters samen, of mocht er een afgesproken scenario zijn geweest. Neen, het lijkt me uitstekend dat dit alleen is gegroeid vanuit de verantwoordelijkheid van de burgemeesters, dat ze ook expliciet die verantwoordelijkheid hebben opgenomen, en dat ze in dat licht dit probleem hebben voorgelegd aan de federale regeringsformateur, het staatshoofd en de Vlaamse regering.

Het is aangewezen dat er voor de Europese verkiezingen een doorbraak komt en dat het probleem dan zou zijn opgelost. Ik meen te weten – en dat is meer dan een kennisname – dat de drie Vlaamse politieke partijen die momenteel betrokken zijn bij het overleg tot regeringsvorming dit punt op de agenda van de formateur hebben geplaatst. Vooraanstaande politici, waaronder huidig federaal minister Vandenbroucke, hebben dit mee beklemtoond.

Ik hoef u niet te zeggen dat ik, als Vlaams minister bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden, dit initiatief van de burgemeesters een erg warm hart toedraag. Ik zou niets liever willen dan het te ondersteunen en het mee te dragen. Ik sta hier dus niet afkerig tegenover, noch ben ik een waarnemer.

Van Grembergen

Ik voel me betrokken bij deze politieke verantwoordelijkheid, en zal dit ten volle ondersteunen.

Dit blijft echter een federale bevoegdheid, en zelf kunnen we terzake geen wetgevend initiatief nemen. Ik kan alleen trachten de invloed van de Vlaamse regering, van mezelf en van de Vlaamse politieke partijen aan te wenden om tot een oplossing te komen. Ik zal niet nalaten om er bij de formateur op aan te dringen de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde op te nemen in het federale regeerakkoord. Vlaanderen en ikzelf hebben inderdaad reeds herhaaldelijk onze wens terzake verwoord.

Mijnheer Van Hauthem, u stelde me een vraag over burgerlijke ongehoorzaamheid. Ik zal elke actie die de burgemeesters ondernemen steunen. Ik weet wat burgerlijke ongehoorzaamheid inhoudt, in oorlogstijd, in naoorlogse tijden en in gewone politieke tijden. U zult van me aannemen dat we voldoende luciditeit in huis hebben om de burgemeesters, als ze me raad vragen over wat ze al dan niet kunnen doen, bij te staan. Ik denk dat de burgemeesters zelf ook voldoende luciditeit hebben om te weten op welke wijze ze een maximaal resultaat kunnen halen om een oplossing te krijgen voor het politieke probleem. Ik zal hen dus ondersteunen, met de kennis die mijn administratie heeft en de kennis die specialisten in administratief en ander recht eventueel kunnen aanbrengen, om de acties goed te laten verlopen binnen het kader van de rechtsstaat.

Als toezichthoudende overheid van de Vlaamse steden en gemeenten is het mijn taak na te gaan of de lokale besturen de wet naleven. Ik doe dat ook. Maar als de wet onduidelijk is, dan zullen we met elkaar praten om na te gaan hoe de wet duidelijker kan zijn. Daar de organisatie van de verkiezingen wettelijk aan de gemeenten is toevertrouwd, zal ik dus moeten nagaan of de gemeenten bij de organisatie ter plaatse de wet naleven. Ik zal het maximale doen.

Er doen geruchten de ronde als zou het geen Franstalige zijn die op federaal niveau minister van Binnenlandse Zaken zal worden. Zo zijn de perspectieven, maar ik ben wel voorzichtig. Misschien kan dit aanleiding geven tot een goed toepassen en inschatten van de wet. Wij gaan in ieder geval uit van de wet en we zullen de burgemeesters steunen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister, mijn eerste vraag had niet tot doel u te vragen of u al dan niet een deal had afgesloten en of dat gemeenten had. Trouwens, op bijna elk bestuursniveau in Vlaanderen is men het eens over dat standpunt, dus zowel op gewestelijk en provinciaal als op lokaal vlak. De heer Peeters heeft gelijk als hij stelt dat het bijzonder belangrijk is dat dit van de lokale besturen komt, en dit over de partijgrenzen heen. Dat biedt een bijkomende stimulans. Ik had enkel de bedoeling te vragen, nu blijkt dat men het daar op alle niveaus over eens is, of u een duwtje in de rug zult geven. U beantwoordde die vraag door te stellen dat u erop zult aandringen bij de formateur om dit eventueel in het regeerakkoord op te nemen.

Op mijn laatste vraag blaast u tegelijkertijd warm en koud. U zegt dat u hen zult steunen in hun acties, maar dat u daarbij wel voorzichtig moet zijn. Ik kan daar begrip voor opbrengen. Het is immers niet de bedoeling dat u nu zegt wat u eventueel zult doen indien er wat dan ook gebeurt. (*Opmerkingen van minister Paul Van Grembergen*)

Ik kan u dat in dit stadium van de discussie niet kwalijk nemen. We zullen daar misschien nog op terugkomen als het zover is en als het wetsontwerp over de organisatie van de Europese verkiezingen – dat ik een eerste testcase kan noemen – op tafel ligt.

De voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer Leo Peeters : Mijnheer de minister, de problematiek is belangrijk en urgent. Ze vereist een dringende aanpak en daarom is het van het allergrootste belang dat u nog deze week een delegatie van de burgemeesters ontvangt voor een constructief gesprek. We willen dit inderdaad zo constructief mogelijk doen, en dit voor iedereen : voor het staatshoofd en voor de federale regering, maar ook voor de Vlaamse regering.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Peeters, ik ben bereid onmiddellijk op uw verzoek in te gaan, maar helaas is het mij materieel onmogelijk dit nog deze week te doen. Morgen ben ik in Den Haag om eindelijk de Nederlandse minister van Cultuur te ontmoeten in verband met de Taalunie. Gezien de Nederlandse politieke situatie heeft dit een heel jaar stilgelegen. En donderdag en vrijdag woon ik een ambtenarencongres bij in verband met beter bestuurlijk beleid. Ik zal in ieder geval mijn

Van Grembergen

agenda zodanig laten vastleggen dat begin volgende week invulling kan worden gegeven aan uw verzoek.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Johan De Roo tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de problematiek van de sociale huisvesting in de regio Gent-Eeklo

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Roo tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de problematiek van de sociale huisvesting in de regio Gent-Eeklo.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, ik heb de eer en het genoegen u waarschijnlijk als eerste in deze commissie te mogen interpellieren in uw hoedanigheid van minister, en dan nog over een thema dat reeds dikwijls aan bod is gekomen, namelijk de hele problematiek van de sociale huisvesting. Niet alleen in deze commissie, maar ook in de plenaire vergadering is daar reeds lang en uitgebreid over gepraat. Men heeft daarbij steeds vooropgesteld dat de 15.000 sociale woningen die gebouwd moeten worden in de loop van deze legislatuur, op het eerste gezicht misschien een abstract begrip vormen. Daarom heb ik mij de moeite getroost om even na te gaan hoe het in mijn regio, het arrondissement Gent-Eeklo, concreet gesteld is met de sociale woningen die gerealiseerd werden.

Men kan uiteraard soms van mening verschillen, maar iedereen zal het er wel mee eens zijn dat het hier in het algemeen om een urgente en voelbare problematiek gaat. Dat zal dan ook wel het geval zijn in de regio Gent-Eeklo.

Toevallig zag in de krant van vandaag de volgende titel staan : 'Geen geld voor onderhoud van sociale appartementen.' Het gaat daarbij meer bepaald om de bewoners van de appartementsblokken in de Gentse Belvedereweg, vlakbij de Watersportbaan. Daar staan inderdaad mastodonten van buildings. Van de 153 appartementen staan er 40 leeg bij gebrek aan geld voor het onderhoud ervan. Mensen worden soms verplicht met de trap naar de negen-

de verdieping te gaan omdat de liften niet werken. De kelders liggen volgestapeld met vuil. Dat alles kunt u in de krant van vandaag lezen.

In een welvaartsstaat zoals Vlaanderen zou iedereen recht moeten hebben op een woning naar eigen keuze. Het huis of appartement moet in een goede woonomgeving liggen, van een goede kwaliteit en betaalbaar zijn. Bovendien moet de woonzekerheid gegarandeerd worden. Niemand kan tegen deze doelstellingen zijn.

De meeste mensen en gezinnen in Vlaanderen – 75 tot 80 percent – proberen dit te realiseren door een eigen woning te verwerven. Anderen kiezen om verschillende redenen voor het huren van een woning. Helaas moeten we vaststellen dat huisvesting steeds duurder wordt en voor sommigen zelfs onbetaalbaar. Lagere inkomensgroepen kunnen niet terecht op de gewone huisvestingsmarkt. De huurprijzen op de privé-markt zijn in een aantal regio's niet onder controle te krijgen. De mensen moeten daar een beroep doen op de sociale huisvestingsmarkt. Ook in die gevallen wachten duizenden mensen en gezinnen gedurende lange tijd vruchteloos op een betaalbare sociale huurwoning. De wachttijden blijken gemiddeld iets boven de 2 jaar te liggen.

In de regio Gent-Eeklo alleen al is er een tekort aan 3.000 sociale huurwoningen om ongeveer 6.300 mensen die op de wachtlijsten staan op een menswaardige manier te kunnen huisvesten. Bij de berekening van het tekort aan sociale huurwoningen werd ervan uitgegaan dat er minimum 5 percent sociale huurwoningen per gemeente op het totale woningenpatrimonium ter beschikking zou moeten zijn. Dat was in het verleden de doelstelling. Een studie wees uit dat van de 27 gemeenten in het arrondissement Gent-Eeklo slechts 8 gemeenten beschikken over een minimum van 5 percent sociale huurwoningen. Er zijn zelfs 3 gemeenten in het arrondissement die geen enkele sociale huurwoning hebben.

Een constructief woonbeleid vanuit de verantwoordelijke beleidsniveaus, in het bijzonder de Vlaamse overheid, is onontbeerlijk om het tekort aan sociale huurwoningen op een structurele wijze aan te pakken. Ik neem aan dat in deze commissie al dikwijls werd gediscussieerd over het aantal woningen dat tijdens deze legislatuur effectief werd gerealiseerd. Ik zal daar nu niet verder op ingaan. Het belangrijkste is dat er zoveel mogelijk sociale woningen op zo kort mogelijke tijd worden gebouwd met zo veel mogelijk beschikbare middelen.

De Roo

Mijnheer de minister, welke maatregelen zult u nemen om in het arrondissement Gent-Eeklo het tekort aan 3.000 sociale huurwoningen weg te werken? Bent u van plan om een verplicht minimumpercentage aan sociale huurwoningen op te leggen aan Vlaamse steden en gemeenten? Slechts weinig gemeenten voldoen op dit moment aan die norm van 5 procent.

De Vlaamse overheid zou de federale regeringsonderhandelaars het signaal kunnen geven de BTW voor de bouw van sociale huurwoningen te verlagen naar 6 procent. Dat zou een enorme stap vooruit zijn.

Voldoen de 15.000 bijkomende sociale woningen in Vlaanderen aan het aantal dat door de studiedienst van het ACW en het Vlaams Overleg Bewonersbelangen naar voren werd geschoven? Uit de studie blijkt dat die doelstelling niet volstaat. Klopt dit? Hebt u plannen om het huursubsiestelsel aan te passen? Er worden nog steeds grensbedragen van jaren geleden gebruikt. Dit scheidt een aantal problemen. Bent u van plan daar iets aan te doen?

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil me bij deze vraag aansluiten om te zeggen dat dit niet alleen geldt voor de regio Gent-Eeklo, want de sociale woningbouw blijft in heel veel regio's een probleem.

Ik volg deze commissie sinds 4 jaar. We staan nog even ver als in 1999. Ik vraag me af waarom dit een probleem blijft. Misschien heeft het met geldtekort te maken, misschien niet. Ik heb de indruk dat er jaarlijks behoorlijk wat middelen voor sociale woningen worden ingeschreven op de begroting Huisvesting. Ik denk dat het te maken heeft met het ontbreken van initiatief en verantwoordelijkheidszin. Ik wil de zwartepiet niet naar de SHM's doorspelen. Een en ander heeft alleszins te maken met de organisatie van het lokaal woonbeleid. In elke SHM zit iemand van de gemeente, die het beleid moet sturen.

We hebben cijfers over de beschikbare kavels. In gemeenten waar er geen sociale huisvesting is – zoals in mijn regio – liggen er wel beschikbare kavels. Sommige zijn al uitgerust met nutsvoorzieningen. Dan moet er toch iets schorten aan het lokale woonbeleid? Of de gemeente doet te weinig via

haar afgevaardigde in de lokale SHM, of er is geen overleg tussen het OCMW en de lokale welzijnsactoren die de situatie goed kennen. We moeten op dat vlak dringend initiatieven nemen.

Inzake de huursubsidies, mijnheer de minister, rekent mijn fractie erop dat dit punt van het regeerakkoord verder wordt uitgewerkt.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit is mijn vuurdoop, want het is mijn eerste vraag om uitleg als minister van Wonen. De meesten onder u ken ik als goede collega's, vooral uit de plenaire vergadering. Ik hoop – ik ben het bijna zeker – dat we tot nog meer resultaten komen als we constructief samenwerken. Ongeacht onze politieke kleur worden we allemaal met dezelfde noden geconfronteerd, en we willen die allemaal lenigen. Ik reik oprecht gemeend de hand aan alle commissieleden.

Iedereen kan voor zijn arrondissement met dergelijke vraag komen. Dat doet niets af aan het rechtmatig karakter van uw vraag, mijnheer De Roo. Ik zit nog in de studiefase en word verpletterd onder cijfers en feiten. Eén cijfer is me bijgebleven : we beschikken over 2,14 sociale woningen per 100 inwoners, in Limburg slechts over 1,98. Er is een totaal potentieel van 136.000 sociale woningen, appartementen inbegrepen. Deze regering heeft een zware paukenslag gegeven op het gebied van investeringen. We besteden 12 miljard frank, dat is het totale begrotingsbedrag. De begroting is het beleidsdocument bij uitstek. Zonder dat geld kunnen we niets doen.

Om de waarde van die inspanning van 12 miljard frank te kunnen toetsen, geef ik het cijfer van de vorige legislatuur, namelijk 5 miljard frank. Dat is dus een verdubbeling van het investeringsvolume. Dat zijn feiten.

Die 15.000 nieuwe woningen moeten alleszins worden vergund. Daarmee bedoel ik dat de bouwvergunning er moet liggen, maar ook de centen. We moeten proberen zoveel mogelijk mensen onder dak te krijgen. Dat is target nummer 1 : bouwen en zorgen dat de mensen een dak boven hun hoofd krijgen.

Mijn voorganger heeft al structurele maatregelen getroffen om tot een optimale besteding van die middelen te komen. Vroeger werden dossiers individueel behandeld door de VHM of de administratie. Vandaag werken we via een totale programma-

Keulen

tie van zo'n 10 miljard frank, met de VHM aan de ene kant en de administratie aan de andere kant. We programmeren nu per jaar. Wie op de lijst terecht komt, weet dat binnen het jaar tot uitvoering wordt overgegaan. In het komende jaar willen we 1 miljard frank extra besteden aan de PPS. Deze zaken geven aan dat we extra inspanningen leveren. Dit is een prioriteit voor deze meerderheid.

Dan kom ik naar uw regio, mijnheer De Roo. Voor 2003 is voor de gemeenten Aalter, Destelbergen, Eeklo, Evergem, Gent, Lochristi, Maldegem, Melle, Merelbeke, Nazareth, Nevele, Oosterzele, Sint-Laureins, Zelzate en Zulte voorzien in 400 renovaties van 483 woongelegenheden, de nieuwbouw van 266 woongelegenheden en de vervangbouw van 200 woongelegenheden. Met vervangbouw bedoelen we panden die leegstaan omwille van veroudering of een slechte staat. Die panden zijn aan een grondige renovatie toe.

Mijnheer De Roo, de stad Gent werd geselecteerd voor de PPS-proefprojecten. Het gaat dan over de creatie van ongeveer 200 woongelegenheden. Straks, in de vraag van de heer Huybrechts, komt de regeringsbeslissing aan bod om extra zuurstof te geven aan een aantal noodlijdende socialehuisvestingsmaatschappijen. De extra subsidie voor de 29 maatschappijen samen komt neer op 200 miljoen euro. Hierop ga ik straks dieper in. De regering besteedt zeker aandacht aan het arrondissement Gent-Eeklo.

U vraagt een minimumpercentage aan sociale huurwoningen voor Vlaamse steden en gemeenten. Ik ben niet gewonnen voor het opleggen van quota. Een gemeenteraad, een lokale overheid, moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Ik kan me niet voorstellen dat er een gemeenteraad is die zijn burgers recht in de ogen kan kijken en tegelijk zeggen dat er geen behoefte is aan sociale huisvesting. Als we willen afstappen van een voogdijmentaliteit en de andere besturen willen opnemen in een partnerschap, dan is het niet aan ons in Brussel om quota op te leggen. Wat zijn trouwens goeie quota? De verantwoordelijkheid moet ten volle worden genomen op lokaal vlak. Structuren kunnen nogal eens weerbarstig zijn, maar toch moeten de socialehuisvestingsmaatschappijen mettertijd de uitvoerders worden van het lokaal woonbeleid zodat er een dichtere verankering komt, want nu is het contact sporadisch en zeker niet gestructureerd. Iedere gemeente moet op die manier sociale huisvesting krijgen. Ik ben voorstander van positieve stimuli, maar niet van het onderwerpen aan quota.

U vraagt in welke mate ik bereid ben om bij de federale overheid te pleiten voor een verminderd BTW-tarief voor de bouw van sociale woningen. Vandaag geldt reeds een verminderd tarief dat is vastgelegd op 12 procent. Ik geef graag toe dat een tarief van 6 procent ideaal zou zijn. Vandaag subsidiëren we in feite voor een stuk de federale overheid. Ik wil uw wens alleszins tot de mijne maken en overmaken aan de federale onderhandelaars. Het geld dat we nu kwijt zijn door het subsidiëren van de federale schatkist zouden we kunnen gebruiken voor de bouw van nieuwe woningen of voor investeringen in het patrimonium. Daarmee zouden we de mensen een stuk vooruit kunnen helpen.

U stelt dat uit een ACW-studie blijkt dat er nood is aan meer woningen dan de bijkomende 15.000. Dat klopt, er zal zeker behoefte zijn aan meer woningen, maar deze inspanning kent geen voorgaande. Ons investeringsvolume bedraagt vandaag 12 miljard frank. In het laatste jaar van de vorige legislatuur bedroeg het 5 miljard frank. Dit toont aan dat we werk maken van de zaak. Natuurlijk is het onmogelijk om alles te doen en nog minder om alles tezelfdertijd te doen. In de toekomst moet zeker prioritaire aandacht besteed blijven worden aan bijkomende woningen. Het mag niet alleen bij woorden blijven: er moet in de begroting in middelen worden voorzien. In elk geval werd reeds een grote inspanning geleverd om meer mensen een dak boven hun hoofd te geven.

U vraagt of ik de intentie heb om het huursubsidiestelsel aan te passen. Het klopt dat het huidige stelsel met grenswaarden van jaren geleden deels onwerkbaar is geworden omdat de barema's te laag zijn. De barema's zijn in een aantal gevallen verouderd, en de plafonds voor de huurprijs en voor het inkomen moeten worden geactualiseerd.

Mevrouw De Martelaer heeft gelijk dat de huursubsidie nog steeds een witte vlek is tussen de doelstellingen die we bij het begin van de regeerperiode hebben vooropgesteld voor de sector van de sociale huisvesting. Dit is echter een kwestie van budgetten. Ik heb zeker oren naar de vraag, maar de bedragen lopen enorm snel op. Ik ben bereid om aan de huursubsidie te werken. Als alle meerderheidsfracties hetzelfde geluid laten horen, dan wordt de realisatie ervan misschien makkelijker.

PPS vormt reeds een kleine stap in die richting. Het is een verhuursubsidie, maar dankzij PPS is het mogelijk dat er meer woningen in een kortere tijdsspanne op de markt komen. Het systeem zorgt er immers voor dat naast de overheidsmiddelen ook privé-geld beschikbaar wordt voor de sociale

Keulen

huisvesting. Dat extra geld wordt op het terrein omgezet in extra woningen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik neem aan dat het laatste woord over deze problematiek nog niet is gezegd. U verwijst naar de PPS-formule. Op het terrein komen schoorvoetend een aantal initiatieven tot stand volgens die formule, maar voor een project kan worden gerealiseerd, moet dikwijls worden afgerekend met bijkomende problemen.

In de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting hebben we deze namiddag een inleiding inzake het ontwerp van PPS-decreet gekregen. De huisvesting zou in die constructies zeker aan bod kunnen komen. Indien het invoeren van de PPS-formules tot de realisatie van nieuwe initiatieven leidt, kunnen we dit enkel toejuichen. De voorwaarden en de modaliteiten zullen uiteraard nauwkeurig moeten worden bepaald.

De discussie over de vraag of er al dan niet voldoende middelen zijn, wil ik hier niet voeren. Volksvertegenwoordigers zullen altijd verklaren dat voor bepaalde beleidsdomeinen niet in voldoende middelen is voorzien. De minister heeft dit in het verleden ongetwijfeld zelf nog gedaan.

Wie de behoeften en de noden op het terrein bekijkt, stelt evenwel vast dat de discussie over de voorziene middelen eigenlijk bijkomstig is. De realisaties op het terrein komen immers bijzonder langzaam tot stand. In mijn eigen gemeente zitten een aantal projecten al gedurende drie tot vier jaar in de pijplijn. Er is evenwel nog geen enkele nieuwe woning gebouwd.

De formule die de VHM momenteel hanteert, leidt tot uitstel. Het verkrijgen van al de vereiste toelatingen vertraagt de realisaties op het terrein. Bijgevolg blijven heel wat mensen in de kou staan. Het Vlaams Parlement moet zich eens durven afvragen of al deze procedures niet te tijdrovend zijn.

De minister is niet voor quota gewonnen. Hoewel hier misschien iets voor te zeggen valt, stel ik vast dat een aantal gemeenten over geen enkele sociale woning beschikken. Dit ligt niet enkel aan de gemeenten, maar ook aan de activiteitsgraad van de plaatselijke socialehuisvestingsmaatschappijen. In sommige gemeenten hebben die maatschappijen heel veel initiatieven genomen. In andere gemeen-

ten hebben ze helemaal niets gedaan. Deze handelwijze heeft uiteraard een prangend onevenwicht veroorzaakt.

In de regio Gent-Eeklo hebben een aantal gemeenten nog geen enkele sociale woning. Ik kan me echter niet inbeelden dat in deze gemeenten geen sociale woningnood zou bestaan of dat er geen tekort aan betaalbare huurwoningen zou zijn. Die problemen doen zich in dergelijke gemeenten ook voor.

De discussie wordt uiteraard een stuk ingewikkelder indien we rekening houden met de mogelijkheid om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden. Naar eigen zeggen vinden de socialehuisvestingsmaatschappijen op de gewone markt slechts moeizaam nog een stukje grond. Soms kunnen ze gebruik maken van kleine inbreidingsprojecten of van het recht op voorkoop op een woning die ongeschikt of onbewoonbaar wordt verklaard. De realisatie van nieuwe woningen laat ook in dergelijke gevallen evenwel lang op zich wachten.

De socialehuisvestingsmaatschappijen hebben tevens verklaard dat ze in woonuitbreidingsgebieden soms nog voor een lagere prijs een stukje bouwgrond kunnen bemachtigen. Ik weet echter uit ondervinding dat het in het buitengebied onmogelijk is geworden om nog een morzel grond in een woonuitbreidingsgebied aan te snijden. Dit geldt ook voor gemeenten in het buitengebied waar de huurprijzen enorm hoog zijn en waar zelfs gewone gezinnen met twee inkomens het zich binnenkort niet langer zullen kunnen veroorloven om een eigen stuk grond te verwerven. Ik vind dat de minister van Huisvesting oog moet hebben voor dit reusachtig probleem.

Mijnheer de minister, u bent al de vijfde minister van Huisvesting van deze Vlaamse regering. Het is uw taak om gedurende de resterende maanden van deze legislatuur een tandje bij te steken. U moet de achterstand inhalen die we, omwille van de verschillende omschakelingen van de ene minister naar de andere, de voorbije jaren hebben verloren. U hebt de belangrijke opdracht het huisvestingsbeleid nog voor het einde van deze legislatuur weer op het juiste spoor te krijgen.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Zoals de heer De Roo daarnet heeft verklaard, bieden PPS-formules ons wat bijkomende financiële zuurstof. Het invoeren van deze formules zou ons de gelegenheid moeten bieden om tegen het einde van augustus of het

Keulen

begin van september een aantal projecten op te starten en te operationaliseren. Op die manier zullen we misschien van woorden naar daden kunnen overstappen.

Het standpunt van de heer De Roo over de bestaande procedures kan ik enkel bijtreden. We bevinden ons hier duidelijk op het snijvlak tussen de bevoegdheden huisvesting en ruimtelijke ordening. De Vlaamse regering heeft al een aantal beslissingen genomen die tot versoepelingen en tot vereenvoudigingen hebben geleid.

Zo zijn woonbehoeftestudies in woonkernen niet langer verplicht. Buiten de woonkernen zijn deze studies wel nog verplicht. In de woonkernen heeft deze maatregel alleszins al voor een vereenvoudiging en een versnelling gezorgd.

Binnen het beter bestuurlijk beleid zal het huisvestingsbeleid in de nieuwe component Ruimte, Wonen en Onroerend Erfgoed worden geïntegreerd. Op die manier brengen we alle betrokken diensten en personen in één structuur onder. Dit zal de afhandeling van de dossiers ongetwijfeld versoepelen.

Door veel teksten te lezen en mensen te spreken, tracht ik me momenteel in te werken als minister. Wat me de voorbije dagen is opgevallen, zijn de parallelstructuren in de huisvestingssector. Heel wat structuren bestaan naast elkaar en doen eigenlijk ongeveer hetzelfde.

De daarnet al vermelde jaarprogrammatie omvat momenteel het investeringsprogramma van de VHM en de subsidies voor bouw en renovatie van de gewestelijke administratie. Die hebben altijd naast elkaar bestaan, en dat is eigenlijk nog steeds zo. Het ene wordt gesubsidieerd voor 40 procent, het andere voor 60 procent.

Heel wat organisaties in die sector geven sociale leningen, van socialekredietvennootschappen en erkende kredietvennootschappen, over het Vlaams Woningfonds voor de kinderrijke gezinnen, tot de VHM zelf. Dat heeft allemaal zijn historische achtergrond, en die mensen doen dat allemaal met veel toewijding en professionaliteit. Echter, eigenlijk werken ze allemaal naast elkaar voor hetzelfde doelpubliek. Dat roept vragen op qua functionaliteit.

Mevrouw De Martelaer vroeg of er lokaal wel voldoende actiebereidheid is, en of er wel voldoende

aliertheid is om op noden in te spelen. Mijn bescheiden oordeel, zij het dan na pas ruim een week in functie te zijn, is iets milder. De kredieten zijn altijd meteen voor 100 procent uitgeput. Dat illustreert dat de basis met plannen komt, en dat ze niet zo passief is. De kredieten kunnen immers maar uitgeput worden als er initiatieven worden genomen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer De Roo en door de heer Schepens en mevrouw De Martelaer en mevrouw Baeke werd tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de gestelde criteria tot toekenning van subsidies aan de socialebouw- en -huisvestingsmaatschappijen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de gestelde criteria tot toekenning van subsidies aan de socialebouw- en -huisvestingsmaatschappijen.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook deze vraag betreft de sociale huisvesting. Er zouden 29 socialehuisvestingsmaatschappijen extra subsidies krijgen van gewezen minister Gabriels. In een eerste fase was minister Gabriels van plan 15 miljoen euro vrij te maken. Na de begrotingswijziging zou daar nog eens 4,85 miljoen euro bijkomen.

Die steun is nodig om de verliezen van de maatschappijen bij nieuwe bouwprojecten weg te werken, aangezien de inkomsten uit de ontvangsten van de maandelijkse huur de kosten niet dekken. Daardoor zijn voornamelijk de nieuwbouwprojec-

Huybrechts

ten, zeker in de stedelijke gebieden, waar de maandelijkse huur overwegend laag is, voor de maatschappijen verlieslatend.

Mijnheer de minister, zult u de plannen van uw voorganger Gabriels voortzetten? Op welke basis werden de 29 socialehuisvestingsmaatschappijen geselecteerd? Welke maatschappijen zullen gesubsidieerd worden, en voor welke bedragen?

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben deze problematiek onlangs al besproken tijdens de begrotingsbesprekingen. Ik heb toen begrepen dat de beschikbare middelen er zijn gekomen door verschuivingen en door bijkomende middelen. Mijnheer de minister, in welke timing is voor de uitbetaling voorzien?

De voorzitter : Mevrouw Baeke heeft het woord.

Mevrouw Anne-Marie Baeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de vorige minister heeft gezegd dat de tweede schijf afhankelijk zou zijn van het goed beheer van de maatschappijen. Als ze aan de voorwaarden voldoen, worden ze ook nog op het goed beheer gecontroleerd. Voor de maatschappijen is het van belang te weten wat daar precies onder wordt verstaan. Mijnheer de minister, wat zijn de voorwaarden en de criteria, en hoe zullen ze beoordeeld worden?

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze problematiek is niet nieuw, maar zit ook veel dieper. De solidariteit tussen de huurders was in het verleden – tien tot vijftien jaar geleden – veel groter. Er was een ruime mengeling van mensen die het wat breder hadden, en mensen die het wat minder breed hadden. Een bouwmaatschappij probeerde op die manier de financiën rond te krijgen.

Onder andere door het socialehuurbesluit hebben heel wat maatschappijen, en zeker de grootstedelijke maatschappijen, te kampen met financiële verliezen. Ze trekken een publiek aan dat het wat minder breed heeft, en genereren daardoor ook minder inkomsten.

Mijnheer de minister, de beslissing van uw voorganger om een huursubsidie te geven aan de bouwmaatschappijen om dat gat dicht te rijden, is op zich zinvol, maar is op termijn niet erg accuraat. Volgend jaar zal het probleem er opnieuw zijn, en het jaar daarna ook. Het zal bovendien alleen maar groter worden. Wat zult u effectief aan de problemen doen? Het heeft vooral te maken met het socialehuurbesluit, en ik lees in de kranten dat de discussie daarover al ver gevorderd is. Nog voor 1 juli zou het klaar zijn. Wat zijn uw inzichten daaromtrent?

Wat is anderzijds uw mening over het feit dat er wat schort aan het subsidiesysteem zelf? We zullen de volgende weken in de commissie allicht nog de kans krijgen inhoudelijk in te gaan op PPS. Overweegt u echter ook het subsidiepercentage dat vandaag wordt gehanteerd, onder andere in het investeringsprogramma en SBR, op termijn op te trekken? Zulke dingen zijn veel zinvoller en kunnen effectief het probleem verhelpen. Ik kan alleen maar toejuichen dat er middelen worden vrijgemaakt voor de bouwmaatschappijen, maar in se wordt daar op termijn niets mee opgelost.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, dit is een vraag over een symptoom, en meteen praten we dan ook over de structurele mankementen die er duidelijk zijn.

Wat betreft het symptoom, aangekaart door de heer Huybrechts, zal ik het besluit overmaken met de vermelding van de 29 maatschappijen. Er zijn twee criteria die een rol spelen. Ten eerste is er de gemiddelde inkomenscoëfficiënt, vastgesteld op 31 december 2002, die lager moet zijn of gelijk aan 0,9. De gemiddelde inkomenscoëfficiënt heeft te maken met een correctie op de huurprijs op basis van het inkomen van de huurder. Het gaat over een inkomen op jaarbasis van 537.000 frank. Een tweede criterium is dat de maatschappijen een patrimonium moeten hebben dat bestaat uit minimum 500 sociale huurwoningen. Hierbij wordt eveneens 31 december 2002 als referentiedatum gehanteerd.

Wat betreft de uitbetaling, zal in de eerste fase 6 miljoen euro meteen worden uitbetaald. In de tweede fase zal 4 miljoen euro worden uitbetaald na het reces. Dit zal gebeuren na een evaluatie door de VHM van de betrokken maatschappijen op basis van de investeringsactiviteiten die ze hebben ontplooid in de periode 1997-1999, de beheerskosten en de relatie tussen de financiële toestand

Keulen

en de huurreglementering in de periode 1998-2001. Dat zijn allemaal dingen die mee de situatie bepalen waarin een huisvestingsmaatschappij zich bevindt. Als men vandaag opereert in kernen waar men met grote kansarmoede wordt geconfronteerd, weegt dit op de financiële basis en bepaalt dit ook de slagkracht van de huisvestingsmaatschappij. Er is op dit ogenblik een werkgroep hiermee bezig die dit van alle zijden bekijkt. De activiteiten van de werkgroep zijn bijna afgerond.

We moeten fundamentele vragen durven te stellen en heilige huisjes aan de kant schuiven aangaande de hoogte van de huurprijs. Bij een financieel zwak publiek moet men daar rekening mee houden, dat staat buiten kijf. Als mensen echter 2.000 frank huur per maand betalen, geeft dat aan dat ze in een moeilijke financiële situatie zitten, maar sommige mensen geven meer geld uit aan de gsm dan aan de huur. Ik stel de vraag of die verhouding dan correct is ; ik geef er geen antwoord op.

Er is ook de schaalgrootte van sommige huisvestingsmaatschappijen. Als er bijvoorbeeld vandaag in een bepaalde kern zes tot zeven maatschappijen zijn, is dit dan een ideale situatie ten aanzien van de functionaliteit en rendabiliteit ? Door deze vraag te stellen, geef ik aan dat ik twijfels heb.

Wat betreft de vraag over de percentages van 60 en 40 voor respectievelijk het investeringsprogramma en het programma SBR, moet de werkgroep eerst zijn werkzaamheden beëindigen. Men zou ook een zwaardere investering kunnen doen in moeilijker gebieden met meer kansarmoede. Dat is echter een losse gedachte van mezelf.

Het gaat om een structureel verhaal. Mevrouw Heeren heeft terecht opgemerkt dat we nu eigenlijk blussen ; het is geen structurele maatregel. We moesten echter wel blussen, want anders gaan de maatschappijen failliet en zitten de huurders helemaal in zak en as. Daar is niemand mee gediend. Over de structurele maatregelen moeten we het debat durven te voeren zonder voorbehoud. Er zullen heel wat dingen in rekening moeten worden gebracht om te komen tot een structureel gezonde financiële situatie.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de minister, ik heb nog een korte opmerking. Er zal nog heel wat moeten gebeuren, wil men aan iedereen woon-

zekerheid kunnen verschaffen. Ik vrees dat dit probleem niet vlug opgelost zal zijn. Een van de problemen waarmee u, of uw opvolger, in de nabije toekomst ook mee zal worden geconfronteerd, is het feit dat tegen eind 2005 de permanente campingbewoners gedwongen hun camping zullen moeten verlaten. Dit betekent dat er nog eens aan vele honderden gezinnen een sociale huisvesting zal moeten worden verschaft. Dit probleem zal ik binnenkort in de bevoegde commissie aankaarten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de inventaris van de beschikbare bouwgronden bij de lokale bouwmaatschappijen en de lange wachtlijsten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de inventaris van de beschikbare bouwgronden bij de lokale bouwmaatschappijen en de lange wachtlijsten.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag gaat vooral over de reacties van uw voorganger op de inventaris van de beschikbare bouwgronden bij de lokale bouwmaatschappijen.

De VHM is een van de vele rode draden die door deze legislatuur lopen. Heel wat parlementaire initiatieven werden hieromtrent genomen. Deze Vlaamse overheidsinstelling kwam spijtig genoeg meer negatief dan positief in het nieuws, alhoewel ze een enorme sociale nood te lenigen heeft. Toch zitten we telkens te beuken tegen vooroordelen, terecht of onterecht.

De politici hebben nooit toegelaten om de werking van de VHM op een deskundige wijze door te lichten, de verantwoordelijkheden juist te omschrijven en de nodige beslissingen te nemen die bij een doelmatige werking van zo'n belangrijke instelling nodig zijn. Volgens mij heeft de Vlaamse regering slechts ten dele ingespeeld op de vele actuele vragen, interpellaties, vragen om uitleg en schriftelijke vragen van de parlementsleden omtrent het bestuur, de werking en het personeel van de VHM.

Bogaert

Ook in de periode 2001-2002 werden in deze commissie heel wat lansen gebroken, niet alleen over beslissingen omtrent het personeel van de VHM, maar ook omtrent het beleid. Telkens werd er – als ik me niet vergis over de partijgrenzen heen – aangedrongen op een doelmatige ruime audit, niet alleen bij de centrale diensten, maar ook en indien mogelijk bij de 118 plaatselijke socialehuisvestingsmaatschappijen. Die zijn grotendeels gegroeid in de periode van de jaren vijftig en zestig, met de noden van toen. De vraag rijst of ze zijn aangepast aan de noden van de 21e eeuw. Dat zou moeten blijken uit een dergelijke audit. Het zijn de plaatselijke mandatarissen die daarin zetelen. Ik bedoel dit niet meteen negatief, maar het gaat over plaatselijke machtsbastions, die daar garen bij kunnen spinnen. Het is niet gemakkelijk om daar in te breken. Ik weet dat, maar de vraag rijst of het niet mogelijk is daar een andere methodiek voor te vinden. Deze vraag komt immers telkens terug.

Groot was mijn verbazing toen minister Gabriels, uw voorganger, naar aanleiding van de nieuwe inventaris van de beschikbare bouwgronden en de wachtlijsten, verregaande kritiek uitte. Zijn woorden laat ik voor zijn rekening, ik weet niet of u die zult beamen, maar er is zoiets als continuïteit van bestuur. Ik weet niet of hij die woorden in naam van de Vlaamse regering heeft geuit. De kritiek was pijnlijk voor de bouwmaatschappijen. Er zouden 75.000 sociale woningen kunnen worden gebouwd en er staan 67.000 Vlaamse gezinnen op de wachtlijst. Dat zijn de nuchtere cijfers.

De kritiek van minister Gabriels hield een beleidsbocht van 180 graden in. In deze commissie werd steeds gevraagd of het mogelijk was dat er ook een audit zou komen bij de 118 maatschappijen. Dat werd steeds afgewezen, met weinig motivering. De bevoegde minister toonde zich daarna echter kritisch over de werking van die 118 maatschappijen, die mee de oorzaak zouden zijn van het onbenut blijven van beschikbare gronden en het verlengen van de wachtlijsten. De minister zei letterlijk dat een areaal aan gronden daar maar ligt te liggen. Ik citeer hem : ‘De lokale bouwmaatschappijen zouden nog weinig projecten ontwikkelen en deze gronden gewoon in reserve houden, voor het geval ze ooit nog eens iets uitvoeren.’

De minister vermoedde zelfs dat bepaalde maatschappijen helemaal geen plannen meer hebben om sociale woningen te bouwen. Ik citeer nogmaals : ‘Ze wenden de gronden enkel aan om op een andere manier belangrijk te zijn dan door te

doen wat ze moeten doen, namelijk bouwen.’ Eigenlijk zegt de minister daarmee dat de feitelijke rol van de lokaal verankerde maatschappijen voor sociale woningbouw is uitgespeeld. Dat leid ik er althans uit af, al dan niet ten onrechte.

Er wordt thans in eerste instantie verwezen naar een nieuwe formule, de toverformule van de PPS. Met betrekking hiertoe heeft de Vlaamse regering een kenniscentrum opgericht. Door die PPS investeert de privé-sector nu ook zelf in de sociale woningbouw, wat zeker positief te noemen is.

– *De heer Marcel Logist treedt als voorzitter op.*

Met het decreet van 6 juli 2001 werd de PMV opgericht. Nu is PPS een van de pijlers van deze PMV, die eigenlijk de werking van de GIMV moet voortzetten, maar dan met 100 percent overheidskapitaal. Het was toen de bedoeling van minister Van Mechelen en de Vlaamse regering om die pijler te benutten om een wildgroei van PPS te vermijden en alle PPS-formules via een NV te verankeren. Nu weet ik niet of dit hier het geval zal zijn. Zo niet, dan vrees ik dat men op termijn opnieuw door de bomen het bos niet meer zal zien. Dan zal men overal PPS-bosjes inplanten, terwijl het decreet van juli 2001 voorzag in de PMV als ankerplaats van deze NV's. Ik heb daarover de nodige uitleg gevraagd aan de minister bevoegd voor het overheidsinstrumentarium.

Mijnheer de minister, deze vraag gaat over de woorden van uw voorganger, maar ja, zo gaat het nu eenmaal in de politiek. De continuïteit is toch belangrijk. Ik ga de vragen die ik heb gesteld niet herhalen. U kent ze zeker. Het zijn zeven pertinente vragen, en ik hoop zeven pertinente antwoorden te krijgen.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, met een van uw voorgangers hebben we het gehad over de beheersovereenkomsten. In de Vlaamse Wooncode staat dat die zouden worden ingevoerd.

Ik ben van oordeel dat een aanzienlijk deel van het probleem met de lokale socialehuisvestingsmaatschappijen niet zozeer zou worden opgelost door een audit om na te gaan of ze goed functioneren, maar wel door het maken van beheersovereenkomsten. Daardoor zouden deze maatschappijen zien wat hun verantwoordelijkheid is en wat hun resultaatsverbintenissen zijn. Als ik me niet vergis,

De Martelaer

heeft het Vlaams Parlement terzake een voorstel van resolutie goedgekeurd, naar aanleiding van een bespreking van het boek van het Rekenhof in de commissie. Daaruit bleek dat dit artikel van de Vlaamse Wooncode nog steeds niet is uitgewerkt. We zouden opnieuw de stand van zaken moeten nagaan inzake de beheersovereenkomsten tussen de VHM en de socialehuisvestingsmaatschappijen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw De Martelaer heeft gelijk wat die beheersovereenkomsten betreft. De Vlaamse Wooncode bevat een heel arsenaal. Dat is eigenlijk toch de rode draad van het wetgevend kader inzake woonbeleid in Vlaanderen.

Ik zou nog wat verder willen gaan. In het begin verklaarde minister Gabriëls helemaal niet tussenbeide te willen komen bij fusies. Volgens hem moest dit van onderuit groeien, en we zouden dan wel zien waar we uitkwamen. Blijkbaar heeft hij de laatste week van zijn ministerschap een bocht genomen en wou hij die fusies proberen op te leggen. Persoonlijk meen ik niet dat we daar ver mee zullen komen. Ik ben wel van oordeel dat de verschillende actoren in die sector veel meer moeten samenwerken. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de huurmaatschappij, de koopmaatschappij, en zelfs de socialeverhuurkantoren en alles wat met sociale leningen te maken heeft. Immers, uiteindelijk gaat het erom dat de burger die op zoek is naar een woning om te kopen of te renoveren, of naar informatie vanwege de overheid, ergens terecht kan. Vandaag is dat nog steeds een doolhof.

Ik heb destijds de oprichting gesuggereerd van een 'woonmaatschappij' : een maatschappij die al die aspecten samen aanbiedt. Al te vaak denkt men dan aan de gemeenten. We weten echter allemaal dat de gemeenten al overbevraagd zijn en dat ze een groot tekort aan middelen hebben. Er is wel een mogelijke invalshoek via de knowhow waarover de bouwmaatschappijen vandaag beschikken. In dat opzicht treed ik mevrouw De Martelaer bij wanneer ze zegt dat het instrumentarium er was en er nog steeds is, namelijk de beheersovereenkomsten. Daar zijn trouwens heel wat studies aan besteed. Die moeten echter ook uitgevoerd worden. Ik wil dan ook pleiten voor één loket, meer bepaald bij de bouwmaatschappijen.

Daarnaast wil ik nog even ingaan op de vraag van heer Bogaert. Ik was een beetje verrast toen voor-

malig minister Gabriëls zijn uitspraak deed over de 43.000 kavels in Vlaanderen. Voor een gezin dat op zoek is naar een stuk grond en dat hoort dat de bouwmaatschappijen nog over zoveel gronden beschikken en er niets mee doen, is zoiets onbegrijpelijk. Ik heb begrip voor deze eenvoudige redenering maar spijtig genoeg is het niet zo'n eenvoudig verhaal. Ik ben dan ook heel nieuwsgierig naar meer gegevens over die 43.000 kavels. Mijnheer de voorzitter, kan de uitgebreide nota op basis waarvan de minister die uitspraken heeft gedaan, worden toegevoegd aan het verslag ?

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de inventaris waarnaar mijn voorganger, de heer Gabriëls verwees, is sprake van 1.700 hectare bouwgrond, waarvan zo'n 1.300 hectare onmiddellijk zou kunnen worden aangesneden. Dat zou neerkomen op een capaciteit van ongeveer 43.000 woningen – en in een mixvorm met appartementsen en zelfs met hoogbouw, zou het over meer dan 100.000 eenheden gaan.

Die inventaris is opgesteld op basis van een door de VHM doorgevoerde actualisatie van reservegronden die eigendom zijn van de SHM's en de VHM. Die actualisatie gebeurde tijdens de tweede helft van 2002. Het overzicht van de reservegronden is opgenomen in de studie van Ernst & Young, over de ontwikkeling van een PPS-model voor sociale huurwoningen.

Mijnheer Bogaert, deze regering investeert op dit moment 12 miljard frank in sociale huisvesting, tijdens de vorige legislatuur was dat 5 miljard frank. Dat is echter nog steeds onvoldoende. We zijn momenteel bezig met de bouw van 15.000 sociale woningen, maar er is ongetwijfeld behoefte aan veel meer. Hoe meer geld er is, hoe meer projecten we kunnen uitvoeren en hoe meer reservegronden we kunnen aansnijden. Die reservegronden liggen echter niet altijd in de gebieden waar de woningnood het meest acuut is.

In het kader van het BBB zullen zich op korte termijn een aantal veranderingen voordoen. De SHM's moeten uitvoerders worden van het lokaal woonbeleid. Als er wordt gesleuteld aan structuren, dan denken we vooral aan de lange termijn. Ik wil echter, voor het jaar dat me rest, afgerekend worden op het bouwen van die 15.000 sociale woningen en op de operationalisering van de PPS. U noemt het een toverformule, mijnheer Bogaert, maar ik meen dat ze in het buitenland haar deugdelijkheid al heeft bewezen. Daarnaast moeten de

Keulen

bewoners van sociale huisvesting de mogelijkheid krijgen om hun woning te kopen. Er moet ook worden gesleuteld aan een grotere dienstverlening en rendabiliteit.

– *De heer Jan Penris, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Ik ben van plan om de 118 lokale bouwmaatschappijen te laten bestaan in hun huidige vorm. U spreekt van een anachronisme. Die maatschappijen zijn historisch gegroeid en moeten dan ook in dat licht worden bekeken. Ik ben ervan overtuigd dat in die bouwmaatschappijen heel wat professionalisme aanwezig is. Ik besef wel dat ze niet altijd even doeltreffend werken. Zelf ben ik voorstander van schaalvergroting. Ik wil niet met die mensen afrekenen maar ervoor zorgen dat de dienstverlening wordt verruimd en dat meer mensen kunnen worden geholpen in de sector van de sociale huisvesting.

Mevrouw Heeren gaf ook al aan dat als we dat opleggen, we tot geforceerde situaties komen. Feit is dat er iets moet gebeuren. Dit is één van de dingen waarmee ik me wil bezighouden, maar dat is lang niet het enige. In het kader van BBB zal dit ook worden vertaald op het lokale niveau. De SHM's worden uitvoerders van het lokale woonbeleid.

Er werd me ook een vraag gesteld over PPS. Er wordt in de sector soms gesproken over een soort kleine PPS. Ik vind echter dat de privé-sector daadwerkelijk als financier aanwezig moet zijn. In de sociale huisvesting moeten zowel overheid als privé-sector opereren. De overheid moet hier hoe dan ook geld voor blijven uittrekken. De inspanning moet nog geruime tijd worden aangehouden. PPS is een manier om de acute nood versneld te lenigen. In de opgestarte projecten wordt gesproken over een rendement van 6 tot 6,5 percent. Momenteel vinden nog maar weinig investeerders dergelijk rendement op de beurs of in de financiële sector bijvoorbeeld. Zowel de financiële sector als de aannemers hebben belangstelling voor PPS. De lokale bouwmaatschappijen hebben daar ook een rol in te vervullen. Ze kunnen bijvoorbeeld optreden als verhuurders.

Er was nog een vraag over de weigering van de audit bij 118 maatschappijen en over een dringende sanering van de sector. Een audit is belangrijk als er problemen zijn. Enkel een audit doen om te bevestigen wat al geweten is, vind ik echter zonde van de tijd en het geld. Dit is niet de meest functio-

nele manier om een nieuwe wind te laten waaien in de sector. Er bestaan op papier 118 maatschappijen, waarvan er 114 operationeel zijn. In Antwerpen werken er zeven. Dat lijkt me teveel vanuit het oogpunt van goed beheer en een goede dienstverlening.

Mevrouw Heeren verwees nog naar de eenloketfunctie. Dat is iets aantrekkelijks, maar het is ook 'window dressing'. Er moet verder worden gegaan en iets worden gedaan aan de structuren. Ik heb al gewezen op de vele parallelstructuren. Er moet worden geprobeerd om daar doelmatigheid in te brengen. Er zijn bijvoorbeeld vier instanties bezig met sociale leningen. Zo'n lening is een erg verdienstelijk instrument, maar vier instanties lijkt me van het goede teveel. Eerst de parallelstructuren wegwerken en daarna een eenloketfunctie installeren, lijkt me een betere werkwijze.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is niet gemakkelijk of dankbaar om nog voor één jaar als nieuw minister aan te treden, en ik begrijp dat u zult proberen de kool en de geit te sparen.

Uit uw antwoord leid ik echter af dat u zich vragen stelt bij de werking. Er kan op langere termijn een eigentijdse bijsturing gebeuren, zonder dat u het woord sanering hebt gebruikt. Dat is een goede zaak.

U breekt ook een lans voor echte PPS, wat ik toejuich. Het is ook niet onbelangrijk dat u de toekomst van de maatschappijen veeleer ziet in een beheersfunctie dan louter in een bouwfunctie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de voorrangregels voor een sociale woning

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de voorrangregels voor een sociale woning.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag om uitleg is rechtstreeks ingegeven door het boek 'Wor-den wisselen voor een toekomst' dat enkele maanden geleden werd uitgegeven door de Beweging van Mensen met Laag inkomen en Kinderen. Daarin wordt een methode gehanteerd om de dialoog tussen de allerarmsten en enkele federale en Vlaamse volksvertegenwoordigers te ontwikkelen.

Sta me toe bij wijze van inleiding de volgende pas-sage, geschreven door één van die armen, uit dat boek te citeren : 'Armen hebben de middelen niet om een degelijke woning te huren waar eigenlijk iedereen recht op heeft. Ze moeten een groot deel van hun inkomsten besteden aan de huishuur. Daardoor moeten ze zich veel onzegggen op gebied van voeding, kleding en gezondheidszorg. Ook de kinderen die veel nodig hebben, onder andere om zich te kunnen ontwikkelen, moeten veel missen. Doordat ze vrienden kennen die het veel beter hebben, voelen ze zich achteruit gestoken. Daar-door sluiten ze zich nog meer af en komen ze in een vicieuze cirkel terecht. De ouders willen nochtans dat de kinderen het beter zouden hebben dan zijzelf. Als armen in een sociale woning terecht zouden kunnen, zouden ze wat meer overhouden van hun inkomen om het te besteden aan hun kin-deren'.

Nochtans stonden onlangs opnieuw berichten te lezen in verschillende Vlaamse kranten over de steeds groeiende wachtlijsten voor sociale wonin-gen. Vandaag nog stond op de voorpagina van De Morgen de volgende titel te lezen : 'Minder ge-wenst : alloctonen, eenoudergezinnen, armen en kroostrijke gezinnen'. Dat artikel slaat op het feit dat de Kantonnale Bouwmaatschappij van Berin-gen van plan is haar controversiële beleid tegen-over alloctonen voort te zetten.

Ook in het kader van het Vooruitgangscongres Ar-moedebestrijding kwam duidelijk naar voren dat de armsten uit onze samenleving die geen beroep kunnen doen op een sociale huurwoning, als gedis-crimineerd kunnen worden beschouwd. Een grote meerderheid van de armen heeft recht op een so-ciale huurwoning, maar krijgt geen woning toebe-deeld.

Ik besef ook dat het huidige systeem van sociale verhuring via SHM's deels kan draaien dankzij de mensen met hogere inkomens die in een sociale woning gehuisvest zijn. Via het systeem van de ba-sishuurprijzen en de hieraan gekoppelde huurprijs-berekening wordt gedifferentieerd naar inkomen, maar het is duidelijk dat te veel mensen die in ar-

moede leven uit de boot vallen inzake het huren van sociale woningen.

Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw so-cialehuurbesluit. Tijdens de bespreking van de be-grotingsaanpassing heb ik van uw voorganger be-grepen dat dit ontwerpbesluit stilaan in een eindfa-se is gekomen. Een herwerking van het sociale-huurbesluit is mijns inziens de uitgelezen kans om ook de armen een stap vooruit te helpen. Mijnheer de minister, uw voorganger had het voornemen om dit ontwerpbesluit ter bespreking voor te leggen aan het parlement. Zult u dat voornemen volgen ?

Is er in het nieuwe socialehuurbesluit voor gezorgd dat arme gezinnen voorrang krijgen voor een so-ciale woning ? Hoe zult u de plaatselijke maat-schappijen ondersteunen zodat ook armen vol-doende kansen krijgen om een sociale huurwoning te betrekken zonder dat de maatschappijen hier-door in financiële problemen komen ?

Kunt u erop toezien dat een bepaald percentage van de sociale woningen bewoond wordt door mensen met de laagste inkomens door bijvoor-beeld bepaalde quota's in te stellen of een belon-ingssysteem in te voeren voor die maatschappijen die erin slagen ook deze doelgroep maximaal te bereiken ?

Kunt u verduidelijken welke maatregelen specifiek voordelig zijn voor de mensen met de laagste inko-mens en welke wijzigingen in het socialehuurbesluit bedoeld zijn om meer service én waarborgen te bieden voor deze doelgroep ?

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de vraag van de heer Roegiers illustreert een heel terechte bekom-mernis. Ik denk dat iedereen die voor de hand lig-gende bezorgdheid voor de armen kan delen.

Iedereen kent wel families die echt in woningnood zitten en in aanmerking komen voor een sociale woning, doch geconfronteerd worden met jarenlan-ge wachtlijsten. Hoe impulsief men ook kan zeggen dat op die vraag moet worden ingegaan en hoe lo-gisch dit ook klinkt, toch blijkt dit op het eerste ge-zicht niet zo eenvoudig te zijn.

Zonder afbreuk te doen aan de zonet geuite te-rechte bekommernis, wens ik hier toch wel enkele aandachtspunten te formuleren die betrekking hebben op de ingewikkelde situatie van de sector

De Lobel

van de sociale woningen. Iedereen die al eens meegedraaid heeft in een socialehuisvestingsmaatschappij zal dit kunnen bevestigen.

De heer Roegiers heeft terecht gewezen op de financiële situatie van de SHM's die financieel sterkere huurders nodig hebben om het systeem draaiend te kunnen houden. Dat is echter niet het enige aspect. Het vrij stringente systeem van toewijzing op basis van wachtlijsten, met de inschrijvingsdatum als criterium, is er eigenlijk om wantoestanden van politieke willekeur tegen te gaan. De bouwmaatschappijen kunnen daar in speciale gevallen en mits een goede motivatie van de dossiers nog altijd van afwijken. Als we de wachtlijsten als criterium zouden willen vervangen door de mate van armoede of kansarmoede, dan zullen we er heel goed voor moeten opletten om langs de achterdeur niet opnieuw politieke willekeur binnen te halen.

Er is nog een ander punt waarmee rekening moet worden gehouden. Zolang ik deze commissie al volg, hoor ik alle mogelijke mensen in de sector pleiten voor een goede sociale mix. Dat is toch erg belangrijk. Een algemene voorrang voor armere mensen geeft voor de individuen een oplossing. Door het tekort leidt dit echter tot gettoachtige toestanden, zeker in de steden. Niemand wenst dat.

Door enkel kansarmen in sociale woningen toe te laten, ontstaat niet enkel gettovorming, maar raakt die groep ook gestigmatiseerd. Wie een sociale woning heeft, moet dan wel een absolute armoedzaai-er zijn.

Ik deel de grote bezorgdheid ten aanzien van de mensen die laag op de sociale ladder staan. Toch zijn er een aantal aspecten die erop wijzen dat de zaken niet zo eenvoudig zijn en dat men aan de kansarmen een minder goede dienst bewijst door een dergelijke eenvoudige oplossing voor te stellen. Op lange termijn creëert dit toestanden waar we niet voor pleiten.

De huidige situatie met wachtlijsten waarvan in schrijnende gevallen kan en moet worden afgeweken, biedt een betere oplossing. Het bouwen van meer sociale woningen is belangrijker dan de voorrangregels te wijzigen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de opmerkingen van de vorige sprekers. Toch wens ik even in te gaan op het as-

pect van de sociale mix. Vorig jaar hebben we in deze commissie een hoorzitting gehouden. Daaruit zijn resoluties voortgevloeid. Het kabinet zou daar gevolg aan geven. Ik vermoed dat die elementen verankerd zijn in het nieuwe ontwerp van het socialehuurbesluit.

Mijnheer de minister, zijn er concrete modellen en criteria ? U had het daarnet over de maatschappij van Beringen. Die maatschappij heeft een model uitgewerkt, dat werd voorgelegd aan het kabinet. Er is echter nog steeds geen reactie op gekomen. We zeggen allemaal dat die sociale mix moet worden toegepast. We geven echter niet aan welke criteria en richtlijnen moeten worden gehanteerd.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het ontwerp van sociaalhuurbesluit zal worden voorgelegd aan het parlement. Op dit moment wordt daarover nog overleg gevoerd met alle betrokken actoren. Er wordt een sectoraal overleg gevoerd met de SHM's. Daarnaast zijn er besprekingen met gemeenten en OCMW's, het Vlaams Overleg Bewonersbelangen en de socialeverhuurkantoren en de huurdersbonden. Ook PASH, het Platform Antwerpse Sociale Huurders, wordt bij de zaak betrokken. Nadien zal het nieuw, uniform ontwerp van sociaalhuurbesluit ter bespreking worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

In het ontwerp wordt niet gesproken over reglementaire voorrang voor 'arme' huurders. Voorheen was er wel voorzien in een soort quotasysteem voor die huurders in het sociaalhuurstelsel. Dat is niet meer het geval. In het ontwerp wordt de verantwoordelijkheid voor een groot deel gelegd bij de mensen aan de basis, die het ontwerp moeten toepassen.

In de praktijk is er een grote instroom van arme huurders. Als we een eenmalige huursubsidie moeten geven aan 29 noodlijdende socialehuisvestingsmaatschappijen, dan heeft dit in hoofdzaak te maken met de aanwezigheid van een arm huurpubliek. Het criterium wordt vastgelegd op basis van het aantal mensen dat slechts de helft van de basishuurprijs betaalt. Het gaat om 3 tot 9 percent van de kostprijs van de woning. De helft van dat bedrag wordt als criterium gebruikt. Vandaag is er al een groot deel van het publiek van de SHM's dat in die categorie valt.

Uw bekommernis is terecht. In de praktijk is het echter zo dat die mensen nu de SHM's bevolken.

Keulen

De socialebouwmaatschappijen zijn daarom ook voor hen actief. Dit bemoeilijkt echter hun functioneren. Een aantal zit in financieel slechte papieren.

De heer Jan Roegiers : In elk geval heb ik vrijdag aanstaande weer een bespreking met de mensen die mij geïnspireerd hebben tot deze vraag. Ik zal uw antwoord aan hen overmaken. Ik zal de meer verrassende toespraak van mevrouw De Lobel eveneens overmaken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de rol van socialehuisvestingsmaatschappijen bij de keuze van een stroomleverancier

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de rol van socialehuisvestingsmaatschappijen bij de keuze van een stroomleverancier.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn vraag sluit in zekere mate aan bij de vorige. We kunnen lage-inkomensgezinnen via de VHM op hun budget laten besparen. Vanaf 1 juli wordt de stroommarkt vrij in Vlaanderen. De burger kan dan vrij zijn stroomleverancier kiezen. Hij kan daarbij verschillende criteria in overweging nemen. In de eerste plaats zal dat de prijs zijn, maar ook de energiediensten die worden aangeboden door de leverancier, in de eerste plaats rationeel energieverbruik. Een ander criterium is de herkomst van de stroom : uit nucleaire fossiele brandstoffen of uit hernieuwbare energiebronnen.

Volgens de eerste evaluatie van de VREG blijkt dat slechts een heel klein deel van de bevolking een nieuwe stroomleverancier heeft gekozen. In het verleden in het Verenigd Koninkrijk bleek dat vooral lage-inkomensgezinnen in mindere mate gebruik maken van die keuzemogelijkheid. Ze missen

dan ook de voordelen van een vrije keuze. Dat is ergens logisch, ze hebben minder toegang tot informatie, ze richten zich minder tot instanties die informatie kunnen geven.

SHM's zouden hier een rol kunnen spelen. Ze zouden in naam van hun bewoners op een centrale manier hun energie kunnen aankopen. Ze kunnen een gezamenlijk contract afsluiten voor één of meerdere huizen- en appartementsblokken. Ze kunnen op die manier nog voordeliger voorwaarden bedingen. Het spreekt voor zich dat de bewoners nog altijd het recht behouden om zelf een andere keuze te maken.

Hoe staat u hier tegenover ? Welke initiatieven zult u eventueel nemen om de SHM's hierin een rol te laten spelen.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Dit is een interessante en actuele vraag, mijnheer Glorieux. Er werd een werkgroep van betrokkenen opgericht om na te gaan hoe dit moet gebeuren. We moeten een correcte procedure hebben, in overeenstemming met de wetgeving op de overheidsopdrachten.

U hebt het zelf aangegeven : de burger blijft vrij in zijn keuze van energieleverancier. Een lagere prijs voor een groep mensen is logisch, dat is de macht van het getal. De SHM's kunnen een voordelig tarief afdwingen en betere dienstverlening zoals rationeel energieverbruik. We moeten ernaar streven om de voordelen voor de sociale huurders te maximaliseren.

De werkgroep werkt een modus operandi uit voor 'groepscontracten'. Deze doelgroep is inderdaad financieel kwetsbaar en bovendien kwetsbaar in zijn toegang tot informatie en voor verdere organisatie.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kan er enkel aan toevoegen dat ik met belangstelling het werk van de werkgroep zal opvolgen en ik kijk de concrete initiatieven met veel plezier tegemoet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carlo Daelman tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de subsidiëring van voorbeeldprojecten in het kader van het lokaal woonbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Daelman tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de subsidiëring van voorbeeldprojecten in het kader van het lokaal woonbeleid.

De heer Daelman heeft het woord.

De heer Carlo Daelman : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sinds een paar jaar proberen drie organisaties een huisvestingproject in te dienen als voorbeeldproject voor lokaal woonbeleid. Dat gebeurt via de basisallocatie 23.60. De drie organisaties hebben hun dossier al een paar keer ingediend bij de minister bevoegd voor Huisvesting, maar ze wachten nog steeds op een principiële en officiële goedkeuring van het project en op de bijkomende financiering. De drie projecten passen perfect in de doelstellingen van de Vlaamse Wooncode. Ze willen immers het aanbod aan betaalbare sociale huurwoningen op de privé-markt vermeerderen en de kwaliteit ervan verhogen. De drie projecten vertrekken vanuit de knowhow van een centrumgemeente om die te verspreiden in de omliggende gemeenten.

In 2002 dienden de organisaties tweemaal een aanvraag in bij de bevoegde minister. Op vraag van uw voorganger op 1 april 2003, dienden ze voor de derde keer hun aanvraag in omwille van een gewijzigd subsidiekader.

De voormalige minister bezocht de drie projecten en sprak er lovende woorden over, ter plekke en in de pers. Tijdens de bespreking van de begrotingscontrole werden de kredieten opgetrokken van 300.000 euro tot 1 miljoen euro. Ik heb aan uw voorganger gevraagd of dat bedrag zal volstaan en of het mogelijk was om de financiering te deblokken zodat nog vóór het zomerreces kan worden gestart met de uitbouw van de drie projecten. De aanvragen slepen immers al 2 jaar aan.

Mijnheer de minister, mag ik ervan uitgaan dat u de engagementen van uw voorganger zult uitvoeren ? Kunt u me het exacte bedrag meedelen waarop de drie aanvragers zullen kunnen rekenen ? Mogen de organisaties ervan uitgaan dat de snelle timing een feit is, zodat nog voor het zomerreces sprake is van financiering van de projecten ?

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik doe u een aanbod. De vier vorige ministers bevoegd voor Huisvesting, hebben de drie genoemde projecten bezocht. Ik raad u aan om zeker en vast ook eens op bezoek te gaan in uw eigen provincie, bij Stebels. We kijken er alvast naar uit. Ik hoop samen met de heer Daelman dat de dossiers kunnen worden gedeblokkeerd.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in feite komen de projecten erop neer dat mensen advies zullen krijgen, niet alleen over woningen, maar over het aanpakken van allerlei zaken die met wonen te maken hebben. Het gaat over een concrete vertaling van het lokaal woonbeleid in de vorm van informatieverstrekking en adviesverlening.

Mijnheer Daelman, ik ben zeker bereid om de engagementen en het gegeven woord van mijn voorganger te respecteren.

Het klopt dat het bedrag in de begrotingspost die betrekking heeft op het lokaal woonbeleid, het programma 62.4 en de basisallocatie 33.65, wordt opgetrokken van 300.000 euro tot 1 miljoen euro. Dat bedrag wordt ter beschikking gesteld van de projecten. In 2004 moeten we de zaak evalueren.

Voor de timing is het nodig dat eerst de begrotingscontrole wordt goedgekeurd door de plenaire vergadering van het parlement. In de commissie is dat reeds gebeurd. Daarna moet alles naar de regering komen. Ondertussen is de administratie bezig met de formalisering. Ik hoop dat de hele administratieve procedure afgerond is tegen eind juli.

De voorzitter : De heer Daelman heeft het woord.

De heer Carlo Daelman : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u de engagementen van uw voorganger overneemt. Ik hoop dat de timing kan worden gerespecteerd, want de drie organisaties wachten al lang om echt van start te kunnen gaan.

Ik heb echter nog geen antwoord gekregen op mijn tweede vraag. Hoe wordt dit bedrag van 1 miljoen euro verdeeld ? Volstaat dat voor de drie organisaties ?

Minister Marino Keulen : Mijnheer Daelman, ik ken dit niet van buiten. Zodra ik over de exacte cij-

Keulen

fers beschikbaar, zal ik ze u doorsturen. Ik kan u nu wel zeggen dat we dit traject zullen afwerken. Hoewel ik ze niet bij me heb, kan ik u zonder problemen de specifieke informatie en de exacte cijfers bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.18 uur.*
